



## Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018–2019

Olsztyn 2020

Agriculture in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2018–2019



## **Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018–2019**

Agriculture in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2018–2019

**Opracowanie merytoryczne**

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych  
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

**Autor**

Author

Beata Olszewska

**Kierujący**

Supervisor

Elżbieta Lorek

**Skład i opracowanie graficzne**

Typesetting and graphics

Joanna Abramowicz, Bożena Jarząbek, Aleksandra Kłosińska, Wioletta Wasilewska

ISBN 978-83-63285-70-8

**Publikacja dostępna na stronie internetowej**

Publication available on website

[olsztyn.stat.gov.pl](http://olsztyn.stat.gov.pl)

**Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła**

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source



Urząd Statystyczny  
w Olsztynie

10-555 OLSZTYN, UL. TADEUSZA KOŚCIUSZKI 78/82

## Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację „Rolnictwo w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2018–2019”. Celem opracowania jest dostarczenie informacji dotyczących użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych, produkcji rolniczej, skupu, cen na rynku rolnym i czynników wpływających na wielkość produkcji.

Ważniejsze cechy charakteryzujące rolnictwo województwa porównano do wskaźników ogólnokrajowych. Wybrane dane przedstawiono za lata wcześniejsze.

Publikacja składa się z syntezy, analizy, części tabelarycznej oraz uwag metodologicznych. Została ona wzbogacona o wykresy i mapy, które ilustrując najważniejsze zjawiska i procesy umożliwiają dokonywanie porównań między województwami. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Przekazując do rąk Państwa niniejsze opracowanie składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane dane, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości publikacji. Wyrażam również nadzieję, że publikacja dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym tematyką rolnictwa w naszym województwie. Jednocześnie proszę o zgłaszanie uwag i sugestii, które pozwolą udoskonalić kolejne opracowania z tego zakresu tematycznego.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Olsztynie



Marek Morze

Olsztyn, lipiec 2020 r.

## Preface

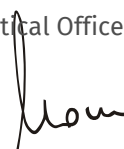
I present the publication “Agriculture in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2018–2019”. The aim of the study is to provide information about land use in agriculture farms, agricultural output, procurement, prices on agricultural market and factors affecting the output size.

The more important features describing the voivodship agriculture were compared to the country indicators. Selected data were presented for previous years.

The elaboration consists of executive summary, analysis, the tabular part and methodological notes. It was enriched with charts and maps that illustrating the most important phenomena and processes enable comparisons between voivodships. The study is available on the website of the Statistical Office in Olsztyn.

Presenting this publication I would like to express my sincere gratitude to all persons and institutions for the cooperation and delivered data that enriched content of the publication. I hope this publication will deliver valuable information for all persons interested in the subject agriculture in our voivodship. At the same time I kindly ask for any comments and suggestions that will allow to improve next editions in this thematic scope.

Director  
of the Statistical Office in Olsztyn



Marek Morze

Olsztyn, July 2020

# Spis treści

## Contents

Przedmowa .....	3
Preface	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty .....	9
Symbols. Major abbreviations	
Synteza .....	10
Executive summary	
Analiza .....	12
Analysis	
Użytkowanie gruntów .....	12
Land use	
Produkcja roślinna .....	13
Crop production	
Produkcja zwierzęca .....	21
Animal production	
Skup produktów rolnych .....	26
Procurement of agricultural products	
Ceny produktów rolnych .....	27
Prices of agricultural products	
Produkcja rolnicza .....	30
Agricultural output	
Uwagi metodologiczne .....	33
Methodological notes	
<b>Spis wykresów</b>	
List of charts	
Wykres 1.    Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r. ....	12
Chart 1.    Land use in agricultural holdings in 2019	
Wykres 2.    Powierzchnia zasiewów i zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2019 r. ..	17
Chart 2.    Sown area and production of basic cereals with cereal mixed in 2019	
Wykres 3.    Plony ziemniaków w latach 2010–2019 .....	18
Chart 3.    Yields of potatoes in 2010–2019	
Wykres 4.    Plony buraków cukrowych w latach 2010–2019 .....	19
Chart 4.    Yields of sugar beets in 2010–2019	
Wykres 5.    Plony rzepaku i rzepiku w latach 2010–2019 .....	20
Chart 5.    Yields of rape and turnip rape in 2010–2019	
Wykres 6.    Struktura pogłowia bydła w 2019 r. ....	22
Chart 6.    Structure of cattle stocks in 2019	

Wykres 7. Chart 7.	Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2019 r. .... Structure of pig stocks in 2019	24
Wykres 8. Chart 8.	Zmiany wielkości skupu ważniejszych produktów rolnych w 2019 r. .... Changes of procurement value of major agricultural products in 2019	27
Wykres 9. Chart 9.	Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2019 r. .... Changes of procurement prices of major agricultural products in 2019	28
Wykres 10. Chart 10.	Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2019 r. .... Changes of marketplace prices of major agricultural products in 2019	29
Wykres 11. Chart 11.	Dynamika produkcji rolniczej w 2018 r. .... Indices of agricultural output in 2018	31
Wykres 12. Chart 12.	Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2018 r. .... Structure of agricultural market output in 2018	32

### Spis map

#### List of maps

Mapa 1. Map 1.	Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik w 2018/19 ..... Consumption of mineral or chemical fertilizers in terms of pure ingredient in 2018/19	15
Mapa 2. Map 2.	Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych ogółem w 2019 r. .... Share of sown area in the total agricultural land in 2019	16
Mapa 3. Map 3.	Plony zbóż podstawowych z mieszankami w 2019 r. .... Yields of basic cereals with cereal mixed in 2019	17
Mapa 4. Map 4.	Plony ziemniaków w 2019 r. .... Yields of potatoes in 2019	18
Mapa 5. Map 5.	Plony buraków cukrowych w 2019 r. .... Yields of sugar beets in 2019	19
Mapa 6. Map 6.	Plony rzepaku i rzepiku w 2019 r. .... Yields of rape and turnip rape in 2019	20
Mapa 7. Map 7.	Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2019 r. .... Cattle per 100 ha of agricultural land in 2019	23
Mapa 8. Map 8.	Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2019 r. .... Pigs per 100 ha of agricultural land in 2019	24

**Tablice Excel**

## Excel tables

- Tabl. 1. Ważniejsze dane o rolnictwie w województwie  
Major data on agriculture in the voivodship
- Tabl. 2. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych  
Land use in agricultural holdings
- Tabl. 3. Powierzchnia zasiewów  
Sown area
- Tabl. 4. Plony głównych ziemiopłodów  
Yields of main crops
- Tabl. 5. Zbiory głównych ziemiopłodów  
Production of main crops
- Tabl. 6. Produkcja siana z łąk trwałych według pokosów  
Permanent meadow hay output by crops
- Tabl. 7. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw gruntowych  
Area, yields and production of ground vegetables
- Tabl. 8. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew w sadach  
Area, yields and production of fruit trees in orchards
- Tabl. 9. Powierzchnia, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych  
Area, yields and production of berry fruits
- Tabl. 10. Pogłowie bydła i owiec  
Cattle and sheep stocks
- Tabl. 11. Pogłowie trzody chlewnej  
Pig stocks
- Tabl. 12. Pogłowie drobiu  
Poultry stocks
- Tabl. 13. Produkcja żywca rzeźnego  
Production of animals for slaughter
- Tabl. 14. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów  
Production of meat, fats and pluck
- Tabl. 15. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych i wełny owczej niepranej  
Production of cows' milk, hen eggs and sheep's greasy wool
- Tabl. 16. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)  
Value of agricultural products procurement (current prices)
- Tabl. 17. Skup ważniejszych produktów rolnych  
Procurement of major agricultural products
- Tabl. 18. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych  
Average procurement prices of major agricultural products
- Tabl. 19. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy  
Average marketplace prices received by farmers by months



- Tabl. 20. Relacje cen wybranych produktów rolnych według miesięcy  
Price relations of selected agricultural products by months
- Tabl. 21. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)  
Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)
- Tabl. 22. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)  
Structure of gross and market agricultural output (constant prices)
- Tabl. 23. Temperatura powietrza i opady atmosferyczne  
Air temperatures and atmospheric precipitation
- Tabl. 24. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik  
Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient
- Tabl. 25. Ekologiczne gospodarstwa rolne  
Organic farms
- Tabl. 26. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym  
Average prices of arable land and meadows in private turnover
- Tabl. 27. Udział gospodarstw indywidualnych w rolnictwie ogółem  
Share of private farms in total agriculture
- Tabl. 28. Warmińsko-mazurskie na tle kraju w 2018 r.  
Warmińsko-Mazurskie against the background of the country in 2018
- Tabl. 29. Warmińsko-mazurskie na tle kraju w 2019 r.  
Warmińsko-Mazurskie against the background of the country in 2019

**W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, tablice, wykresy, mapy, uwagi metodologiczne.**  
English version: preface, contents, executive summary, tables, charts, maps, methodological notes.

## Objaśnienia znaków umownych

### Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy term indicates that not all elements of sum are given

## Ważniejsze skróty

### Major abbreviations

tys. thous.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty Polish zloty
szt.	sztuka piece, unit
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
ha	hektar hectare
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
°C	stopień Celsjusza centigrade

## Synteza

Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika gospodarstwa w czerwcu 2019 r. wyniosła 1 052,1 tys. ha, w tym 87,6% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych. Powierzchnia gospodarstw rolnych zmniejszyła się w ujęciu rocznym. Użytki rolne stanowiły 89,9% gruntów ogółem.

Powierzchnia zasiewów wyniosła 598,2 tys. ha (więcej niż rok wcześniej). Stanowiło to 5,5% powierzchni zasianej w kraju. Pod zasiewy zbóż ogółem przeznaczono 382,3 tys. ha (mniej niż w 2018 r.). Zbiory wyniosły 1 500,1 tys. t i były wyższe od osiągniętych rok wcześniej. Stanowiły one 5,2% produkcji krajowej.

Ziemniaki zasadzono na powierzchni 7,9 tys. ha łącznie z ogrodami przydomowymi. Powierzchnia ta zmniejszyła się w stosunku do 2018 r. Zbiory ziemniaków wyniosły 168,9 tys. t, co stanowiło 2,6% produkcji ogólnokrajowej.

Areał uprawy buraków cukrowych zwiększył się w ciągu roku i wyniósł 3,3 tys. ha. Zebrano 198,3 tys. t buraków cukrowych, co stanowiło 1,4% zbiorów krajowych.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wzrosła w ciągu roku i wyniosła 75,3 tys. ha. Zebrano 211,9 tys. t, tj. więcej niż rok wcześniej. Udział województwa w zbiorach krajowych wyniósł 8,9%.

Produkcja ogrodnicza charakteryzowała się zmniejszeniem powierzchni i zbiorów w porównaniu do 2018 r.

Pogłowie bydła wyniosło 475,3 tys. sztuk, w tym 42,2% to krowy. W stadzie krów przeważały krowy mleczne. W porównaniu do stanu z czerwca 2018 r. odnotowano wzrost pogłowia bydła. W gospodarstwach województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywano 7,5% krajowego pogłowia bydła.

Pogłowie trzody chlewnej wyniosło 536,3 tys. sztuk, w tym stado loch na chów 7,8%. W województwie utrzymywano 5,0% krajowego pogłowia świń. W ujęciu rocznym odnotowano spadek pogłowia trzody chlewnej.

Stado owiec osiągnęło poziom 14,4 tys. sztuk, w tym 54,5% stanowiły maciorki. W województwie warmińsko-mazurskim utrzymywano 5,3% krajowego pogłowia owiec. Stado owiec zmniejszyło się w ciągu roku.

Pogłowie drobiu wyniosło 10,1 mln sztuk, w tym prawie połowę stanowił drób kurzy. Województwo charakteryzowało się największym pogłowiem indyków w kraju: około 1/3 utrzymywane było w warmińsko-mazurskim.

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego i króliczego) w wadze żywej w 2018 r. wyniosła 430,1 tys. t. Była ona mniejsza od uzyskanej przed rokiem.

W 2018 r. wyprodukowano 1 134,3 mln l mleka krowiego. Stanowiło to 8,2% produkcji krajowej. Poziom produkcji ogółem był wyższy niż w 2017 r. Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy wyniósł 5 383 l.

Od producentów z województwa warmińsko-mazurskiego skupiono w 2019 r. produkty rolne o łącznej wartości 4 291,8 mln zł. Udział wartości skupu z województwa w skupie krajowym wyniósł 6,5%. Wartość skupu była większa niż w roku poprzednim. Przeważał skup produktów zwierzęcych.

W skupie województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. w odniesieniu do 2018 r. wzrosły ceny ziemniaków, żywca rzeźnego wieprzowego i drobiowego, natomiast spadły ceny ziarna zbóż ogółem, żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) i mleka. W porównaniu do średnich cen skupu uzyskiwanych w Polsce w 2019 r. producenci z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za zboża, ziemniaki, żywiec rzeźny wieprzowy i drobiowy oraz mleko, natomiast niższe za żywiec rzeźny wołowy.

W 2019 r. w porównaniu do 2018 r. w województwie wzrosły ceny targowiskowe pszenicy, jęczmienia i ziemniaków jadalnych, natomiast spadły ceny żyta. W porównaniu do średnich cen targowiskowych uzyskiwanych w kraju w 2019 r. producenci z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za pszenicę, żyto, jęczmień i ziemniaki jadalne późne, a niższe za ziemniaki jadalne wczesne.

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek globalnej produkcji rolniczej w cenach stałych 2017 r. Zadecydowała o tym niższa niż rok wcześniej zarówno produkcja roślinna, jak i zwierzęca. Udział województwa w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,0%.

## Executive summary

In June 2019, the land area in agricultural holdings according to the residence of agricultural farm user amounted to 1052.1 thousand ha, of which 87.6% was on private farms. The area of the agricultural holdings decreased on an annual basis. Agricultural land accounted for 89.9% of total land.

The sown area amounted to 598.2 thousand ha (more than a year before). This represented 5.5% of the area sown in the country. For total cereals sowing was allocated 382.3 thousand ha (less than in 2018). Crop production amounted to 1500.1 thousand tonnes and were higher than those achieved a year before. This represented 5.2% of domestic production.

Potatoes were planted on area of 7.9 thousand ha, including kitchen gardens. As compared to 2018, this area decreased. Potatoes production amounted to 168.9 thousand tonnes, which accounted for 2.6% of national production.

The area of sugar beet cultivation increased during the year and amounted to 3.3 thousand ha. Sugar beet harvest amounted to 198.3 thousand tonnes, which accounted for 1.4% of national harvest.

The area of rape and turnip rape cultivation increased during the year and amounted to 75.3 thousand ha. There were 211.9 thousand tonnes harvested, i.e. more than a year before. Share of voivodship in the domestic production was 8.9%.

Horticultural production was characterised by a decrease in the area and harvest compared to 2018.

Cattle stock amounted to 475.3 thousand heads, of which 42.2% are cows. In the cow herd, dairy cows prevailed. Compared to June 2018, an increase in the cattle population was noted. Agricultural holdings of Warmińsko-Mazurskie Voivodship maintained 7.5% of the domestic cattle stock.

Pig stock amounted to 536.3 thousand heads, including 7.8% of sows for breeding. The voivodship maintained 5.0% of the domestic pig stock. On an annual basis, a decrease in the pig stock was noted.

The herd of sheep reached the level of 14.4 thousand heads, 54.5% of them were ewes. Agricultural holdings of Warmińsko-Mazurskie Voivodship maintained 5.3% of the domestic sheep stock. The herd of sheep decreased during the year.

Poultry stock amounted to 10.1 million heads, of which almost half was chicken poultry. The voivodship was characterised by the largest stock of turkeys in the country: about 1/3 were kept in Warmińsko-Mazurskie Voivodship. In 2018, production of animals for slaughter (beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat and rabbit) in live weight amounted to 430.1 thousand tonnes. It was smaller than the year before.

In 2018, 1134.3 million l of cow's milk was produced. This amounted to 8.2% of domestic production. Total output level was higher than in 2017. Average annual quantity of milk per cow was 5383 l.

In 2019, agricultural products with a total value of 4291.8 million PLN were purchased from producers from Warmińsko-Mazurskie Voivodship. Share of procurement value from the voivodship in the domestic procurement amounted to 6.5%. Procurement value was higher than in the previous year. Procurement of animal products prevailed.

In 2019, in the procurement of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, prices of potatoes, pigs for slaughter and poultry for slaughter increased in relation to 2018, while prices of total cereal grain, cattle for slaughter (excluding calves) and milk decreased. Compared to the average procurement prices in Poland in 2019, producers from Warmińsko-Mazurskie Voivodship obtained higher prices for cereals, potatoes, pigs for slaughter, poultry for slaughter and milk, while lower prices for cattle for slaughter.

In 2019, compared to 2018, the marketplace prices of wheat, barley, and edible potatoes increased in the voivodship, while the marketplace prices of rye decreased. Compared to the average marketplace prices in Poland in 2019, producers from Warmińsko-Mazurskie Voivodship obtained higher prices for wheat, rye, barley and late edible potatoes, and lower prices for early edible potatoes.

In 2018, compared to the previous year, there was an decrease in gross agricultural output in constant prices from 2017. It was determined by animal and crop output lower than a year before. Share of voivodship in the national gross agricultural output amounted to 5.0%.

# Analiza

## Użytkowanie gruntów

Powierzchnia geodezyjna województwa warmińsko-mazurskiego według stanu w dniu 01.01.2019 r. wynosiła 2 417,3 tys. ha, z tego użytki rolne stanowiły 54,4%, nieużytki 2,8%, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 32,8%, grunty pod wodami 5,7%, grunty zabudowane i zurbanizowane 3,9%, użytki ekologiczne 0,1% i tereny różne 0,2%.

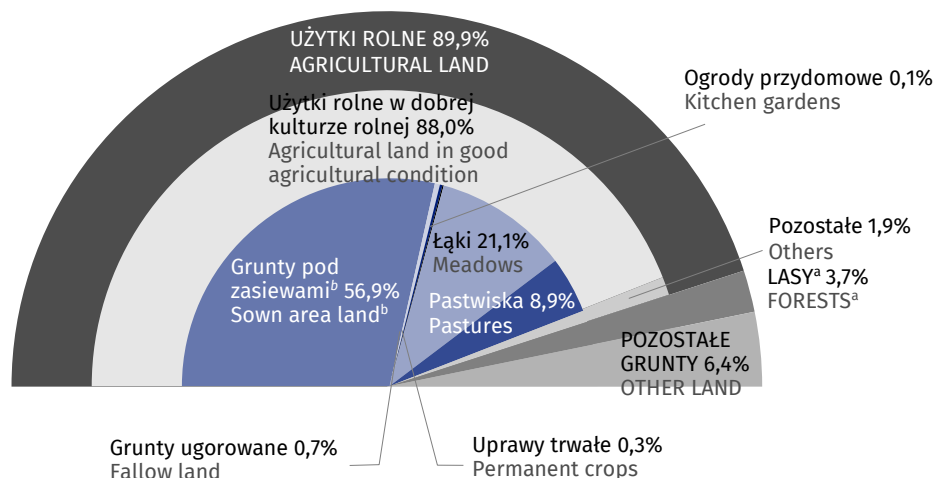
Powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych według siedziby użytkownika gospodarstwa w czerwcu 2019 r. wyniosła 1 052,1 tys. ha, w tym 87,6% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych. Powierzchnia gospodarstw rolnych zmniejszyła się o 23,7 tys. ha (o 2,2%) w ujęciu rocznym. Użytki rolne stanowiły 89,9%, lasy i grunty leśne 3,7%, a pozostałe grunty 6,4%. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 921,2 tys. ha gruntów, z tego 91,0% zajmowały użytki rolne, 3,7% lasy, a 5,3% pozostałe grunty.

### Wykres 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r.

Stan w czerwcu; według siedziby użytkownika

Chart 1. Land use in agricultural holdings in 2019

As of June; according to the holder residence



a łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

Powierzchnia użytków rolnych gospodarstw rolnych wyniosła 945,4 tys. ha, w tym 97,9% stanowiły użytki rolne w dobrej kulturze. W porównaniu do 2018 r. powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 3,4 tys. ha (o 0,4%). Grunty pod zasiewami zajmowały 598,2 tys. ha, grunty ugorowane 6,8 tys. ha, uprawy trwałe 3,3 tys. ha (w tym 81,2% to sady), ogrody przydomowe 0,8 tys. ha, a trwałe użytki zielone 316,2 tys. ha (w tym 70,2% to łąki trwałe). Pozostałe użytki rolne zajmowały 20,1 tys. ha.

Dominujące w rolnictwie gospodarstwa indywidualne użytkowały 837,8 tys. ha użytków rolnych, tj. 88,6% użytków rolnych w rolnictwie ogółem (w kraju 92,6%).

Udział użytków rolnych województwa warmińsko-mazurskiego w kraju wyniósł 6,4%, co przyniosło 7 lokatę w Polsce. Najwyższym wskaźnikiem charakteryzowało się województwo mazowieckie (13,6%), a najniższym śląskie (2,5%).

W 2019 r. w porównaniu do poprzedniego roku zanotowano spadek średnich cen sprzedaży gruntów ornych w obrocie prywatnym. Średnia cena kupna-sprzedaży 1 ha gruntów ornych w województwie wyniosła 43 510 zł i była niższa o 0,5% w porównaniu do roku poprzedniego. Przeciętna cena gruntów ornych w kraju wynosiła 47 233 zł za hektar. Cena w warmińsko-mazurskim była niższa w porównaniu do ceny krajowej o 7,9%. Średnia cena kupna-sprzedaży łąk w województwie wynosiła 27 613 zł za ha i była niższa w porównaniu do 2018 r. o 3,9% oraz niższa od średniej w kraju o 4,5% (wynoszącej 28 921 zł za ha).

Ceny dzierżawy gruntów ornych w obrocie prywatnym w 2019 r. uległy obniżeniu o 3,4% w porównaniu do 2018 r. Za 1 ha płacono 976 zł, tj. o 20,8% mniej niż średnio w kraju. Ceny dzierżawy łąk (570 zł za ha) spadły o 5,3% w stosunku do poprzedniego roku i były o 19,3% niższe od średnich krajowych.

## Produkcja roślinna

### Warunki agrometeorologiczne

Korzystne warunki atmosferyczne w okresie żniw w 2018 r. zapewniły sprawne ich przeprowadzenie. Pierwsza dekada sierpnia 2018 r. była wyjątkowo upalna. Od początku drugiej dekady wystąpiło niewielkie ochłodzenie, zwłaszcza wieczorami oraz opady deszczu. Wysokie temperatury i niedostateczne opady utrudniały przygotowanie stanowisk pod zasiewy rzepaku ozimego. Warunki pogodowe (brak opadów) nie sprzyjały wschodom. Do intensywnych siewów zbóż ozimych rolnicy przystąpili w pierwszej dekadzie września. Warunki pogodowe były wówczas zróżnicowane. Pierwsza połowa miesiąca była dość sucha i ciepła. Roślinom wchodzącym w fazę kielkowania i wschodów brakowało odpowiedniej ilości wilgoci w glebie. Warunki wilgotnościowe poprawiły się pod koniec drugiej dekady września. Wraz z ochłodzeniem i wietrzną pogodą pojawiły się opady deszczu o różnym nasileniu. Takie warunki pogodowe utrzymywały się do końca miesiąca.

Siewy zbóż ozimych zakończyły się pod koniec pierwszej dekady października. Roślinom zasianym w optymalnych terminach agrotechnicznych początkowo brakowało odpowiedniej ilości wilgoci w glebie. Po okresie chłodniejszej, wietrznej i deszczowej pogody z początkiem października powróciło ponownie ocieplenie. Pierwsza połowa miesiąca znów była sucha, bez deszczu i przymrozków. Ochłodzenie i opady deszczu pojawiły się w trzeciej dekadzie października.

Pierwsza połowa listopada była bez przymrozków i dość ciepła. Tylko lokalnie występowały niewielkie, przelotne opady deszczu, odczuwalna była jednak wysoka wilgotność powietrza. Ochłodzenie nastąpiło od drugiej połowy miesiąca. Do końca listopada utrzymywały się pojedyncze dni z przymrozkami, opadami deszczu, a lokalnie deszczu ze śniegiem. Długa i ciepła jesień stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju roślin, nawet tych zasianych po terminach agrotechnicznych. Przelotne opady deszczu nie poprawiły znacząco warunków wilgotnościowych, ale miały wpływ na dość dobre uwilgotnienie warstwy korzeniowej gleby. Stan roślin przed nadejściem zimy oceniono jako lepszy niż przed rokiem.

Pod koniec jesieni 2018 r. obserwowano bardzo duże zróżnicowanie w rozwoju ozimin. Korzystne warunki pogodowe na przełomie lata i jesieni oraz przyspieszone terminy siewu sprzyjały intensywnemu przyrostowi zielonej masy, zwłaszcza w przypadku rzepaku. Część plantacji rzepaku wchodząc w okres zimowego spoczynku była przerośnięta i występowała obawa złego ich przezimowania. W gorszej kondycji z okresu zimowania wyszły również plantacje, które jesienią były silnie zaatakowane przez śmietkę kapuścianą i mszyce. Plantacje rzepaku po zastosowaniu wiosennego nawożenia azotowego były w fazie regeneracji uszkodzonych części roślin. Bardzo skąpe opady śniegu w okresie zimy i deszczu na przedwiośniu spowodowały obniżenie poziomu wód podskórnych w glebie.

Warunki pogodowe w marcu 2019 r. były zróżnicowane. Początek marca był dość chłodny z przymrozkami i przelotnymi opadami deszczu i śniegu. Po okresie nieznacznego ocieplenia w drugiej dekadzie miesiąca, powróciła zmienna pogoda, która utrzymała się do końca marca. W dzień było w miarę ciepło, zaś w nocy

występowały przymrozki. Wystąpiły krótkotrwałe opady śniegu i gradu. Pierwsze wiosenne prace polowe rozpoczęto na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca.

W kwietniu warunki pogodowe były zróżnicowane. Pierwsza połowa miesiąca była dość ciepła, ale z dobowymi wahaniami temperatury i przymrozkami w ciągu nocy. W drugiej dekadzie dodatkowo było bardzo wietrznie, co powodowało, że odczuwalna temperatura była znacznie niższa. Wyraźne ocieplenie nastąpiło w trzeciej dekadzie. Przez cały miesiąc było bardzo mało opadów deszczu, a wiatry w drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca dodatkowo osuszały wierzchnią warstwę gleby. Na znacznym obszarze województwa przystąpiono intensywnie do siewów upraw jarych na początku kwietnia. Ze względu na brak opadów kiełkowanie i wschody roślin jarych odbywały się w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Plantacje były bardzo niewyrównane i w różnych fazach rozwoju. Straty w zasiewach ozimin były niewielkie i najczęściej związane z błędami agrotechnicznymi i zniszczeniami przez zwierzynę leśną. Oziminy, które wyszły z okresu zimowania w słabszej kondycji, po zastosowaniu odpowiedniej ochrony fungicydowej, insektycydowej oraz nawożenia, zregenerowały uszkodzone części roślin i nie wymagały zaorania. Ze względu na suszę, odrost runi łąkowo-pastwiskowej był słabszy. Wypas zwierząt rozpoczęto pod koniec kwietnia. W trzeciej dekadzie miesiąca rzepak ozimy rozpoczął kwitnienie.

Po stosunkowo ciepłej i słonecznej ostatniej dekadzie kwietnia, z początkiem maja pojawiło się ochłodzenie oraz opady deszczu. W pierwszej dekadzie maja wystąpiły ponadto przymrozki. Deszcze o różnym nasileniu, miejscami nawalne, utrzymały się przez pierwszą i na początku drugiej dekady. Dodatkowo było chłodno i wietrznie. Wyraźne ocieplenie pojawiło się od początku trzeciej dekady. Pod koniec maja pszenżyto ozime, pszenica ozima i jęczmień ozimy były wykłoszone, żyto znajdowało się w fazie kwitnienia. Na słabszą w porównaniu do roku ubiegłego ocenę zbóż jarych miały wpływ niekorzystne warunki wilgotnościowe, utrudniające najpierw wschody, a następnie dalszy rozwój wegetacyjny. Plantacje zbóż jarych w większości zakończyły krzewienie i weszły w fazę strzelania w źdźbło. Straty w zasiewach rzepaku ozimego były zdecydowanie mniejsze w porównaniu do roku ubiegłego. Rzekap ozimy na początku maja wszedł w pełnię kwitnienia, które zakończyło się pod koniec trzeciej dekady miesiąca. Obfite opady deszczu w drugiej dekadzie utrudniały oblot pszczół. Obserwowano nierównomierne wschody ziemniaków. Na koniec maja plantacje ziemniaków znajdowały się w fazie rozwoju liści.

Warunki pogodowe w czerwcu były zróżnicowane. Pierwsza połowa miesiąca była wyjątkowo upalna i bez opadów. Wyraźna poprawa warunków wilgotnościowych nastąpiła w drugiej połowie czerwca. Było nadal bardzo ciepło, ale ulewne deszcze, burze, a lokalnie opady gradu powodowały wylegnięcia upraw. Chociaż czerwcowe opady deszczu poprawiły stan uwilgotnienia gleby, to jednak rośliny nie były w stanie nadrobić strat wynikających z niedoborów wody w okresie ich wschodów i wczesnego rozwoju wegetacyjnego. Dotyczyło to wszystkich upraw rolnych, szczególnie jarych oraz runi łąkowo-pastwiskowej.

Pierwsza dekada lipca była dość chłodna, deszczowa i wietrzna. Od połowy miesiąca nastąpiło wyraźne ocieplenie, ale okresy ciepłej, słonecznej pogody występowały na zmianę z opadami deszczu. Żniwa rozpoczęto w pierwszym tygodniu lipca. Rolnicy wykorzystując okresy słonecznej pogody intensywnie przystąpili do sprzętu roślin z pól. Niedobór opadów w okresie wiosny i lata miał negatywny wpływ na rozwój wegetacyjny wszystkich gatunków roślin.

Warunki pogodowe podczas żniw w 2019 r. były w większości korzystne dla prowadzenia sprzętu zbóż i rzepaku. Występujące okresowo intensywne opady deszczu i burze hamowały zbiory, jednak w miarę szybko powracała bardzo ciepła i słoneczna pogoda. Lokalnie dodatkowe utrudnienie podczas zbioru stanowiły znaczne wylegnięcia roślin spowodowane przez ulewne deszcze, burze i silne wiatry. Szczególnie mocno brak opadów odczuły rośliny jare. Mniej ucierpiały rośliny ozime, były jednak słabiej rozkrzewione ze względu na ograniczony dostęp do składników pokarmowych zawartych w glebie. Intensywne opady deszczu, które wystąpiły po okresie suszy spowodowały rozwój odrostów, gdyż został uruchomiony pobór składników odżywczych, które były wcześniej niedostępne dla roślin ze względu na suszę. Opady nie poprawiły znacząco warunków wilgotnościowych, ponieważ następował intensywny spływ wody z wierzchniej warstwy gleby.

W pierwszej połowie sierpnia było nieco chłodniej, a okresowo występowały ulewne deszcze o charakterze burzowym. Druga połowa miesiąca była bardzo ciepła i bez deszczu. Trawy na użytkach zielonych bardzo słabo

odrosty lub lokalnie nie było w ogóle drugiego pokosu. Ucierpiaty również ziemniaki, zwłaszcza na lżejszych glebach, gdzie rośliny zawiązały mniej bulw i były one drobniejsze.

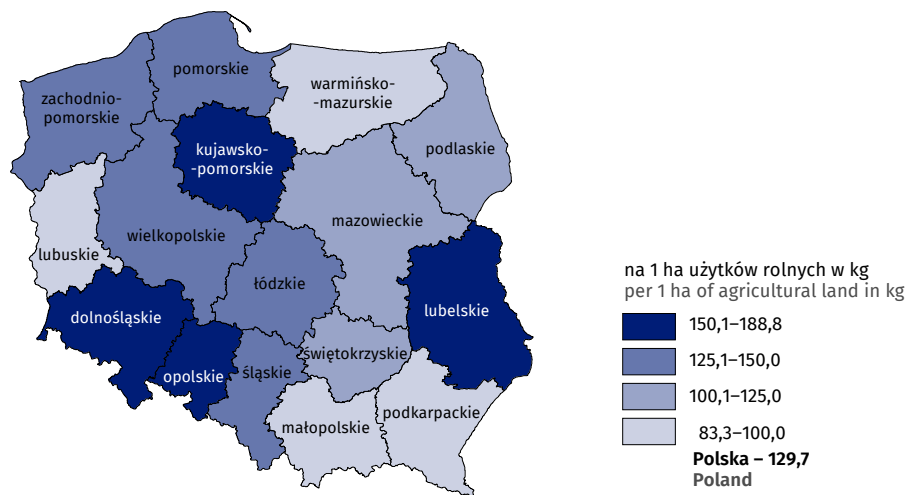
Na początku września dokończono zbiory rzepaku jarego, kończono zbieranie mieszanek zbożowych, trwały zbiory gryki i rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Do końca miesiąca kontynuowano wykopki ziemniaków, a miejscami rozpoczęto zbiór buraków cukrowych. Trwał zbiór kukurydzy na zielonkę i na ziarno. Chłodniejsza, wietrzna i deszczowa pogoda utrzymała się do końca września.

## Nawożenie

Na produkcję roślinną ma także wpływ nawożenie. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory 2019 r. wyniosło ogółem 92,0 tys. t, co stanowiło 4,8% zużycia krajowego. Było ono niższe o 14,7% niż w roku gospodarczym 2017/2018. W gospodarstwach indywidualnych zastosowano 85,7% nawozów ogółem. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto ogółem 97,3 kg NPK (w kraju – 129,7 kg NPK), z tego nawozów azotowych – 57,3 kg, fosforowych – 15,5 kg i potasowych – 24,4 kg. Mniej niż w poprzednim roku gospodarczym zastosowano na 1 ha użytków rolnych nawozów azotowych (o 19,9%) i potasowych (o 8,3%). Poziom zużycia nawozów fosforowych utrzymał się na tym samym poziomie. Najwyższe nawożenie mineralne odnotowano w województwie opolskim – 188,8 kg NPK na ha, a najniższe w podkarpackim – 83,3 kg. Warmińsko-mazurskie zajęło 13 lokatę w kraju.

### Mapa 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik w 2018/19

Map 1. Consumption of mineral or chemical fertilizers in terms of pure ingredient in 2018/19



W roku gospodarczym 2018/19 zużyto 46,8 tys. ton nawozów wapniowych, w tym 84,4% w gospodarstwach indywidualnych. Poziom nawożenia wapniowego zwiększył się w ciągu roku o 32,4%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 49,5 kg, tj. o 33,1% więcej niż pod zbiory w 2018 r. Ten wynik uplasował warmińsko-mazurskie razem z kujawsko-pomorskim na 7 miejscu w kraju. Najwyższy poziom nawożenia zastosowano w województwie opolskim (124,5 kg), a najniższy w podlaskim (10,4 kg).



## Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory głównych ziemiopłodów rolnych

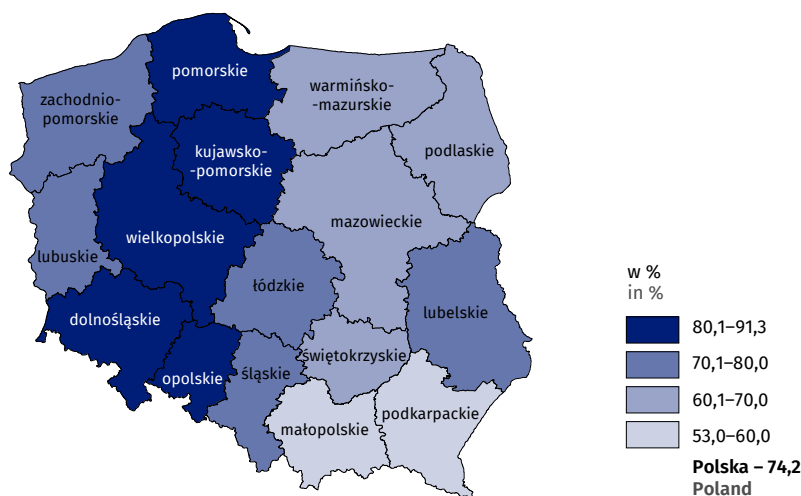
Powierzchnia zasiewów w 2019 r. wyniosła 598,2 tys. ha (o 0,4% więcej niż rok wcześniej). Stanowiło to 5,5% powierzchni zasianej w kraju. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych było 88,0% powierzchni zasiewów. Udział powierzchni zasiewów w użytkach rolnych wyniósł 63,3%, przy średniej krajowej 74,2%. Największym udziałem charakteryzowało się opolskie (91,3%), a najmniejszym małopolskie (53,0%).

### Mapa 2. Udział powierzchni zasiewów w powierzchni użytków rolnych ogółem w 2019 r.

Stan w czerwcu; według siedziby użytkownika

Map 2. Share of sown area in the total agricultural land in 2019

As of June; according to the holder residence



### Tablica 1. Powierzchnia, plony i zbiory głównych ziemiopłodów rolnych w 2019 r.

Table 1. Area, yields and production of agricultural main crops in 2019

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area		Plony Yields		Zbiory Production	
	w ha in ha	Polska=100 Poland=100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt	Polska=100 Poland=100	w dt in dt	Polska=100 Poland=100
Zboża ogółem Total cereals	382 318	4,8	39,2	106,8	15 001 167	5,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami of which basic cereals with cereal mixed	363 700	5,1	38,7	109,9	14 093 188	5,6
Ziemniaki <sup>a</sup> Potatoes <sup>a</sup>	7 862	2,6	215	100,5	1 689 352	2,6
Buraki cukrowe Sugar beets	3 254	1,4	609	105,9	1 982 828	1,4
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	75 349	8,6	28,1	103,7	2 118 875	8,9

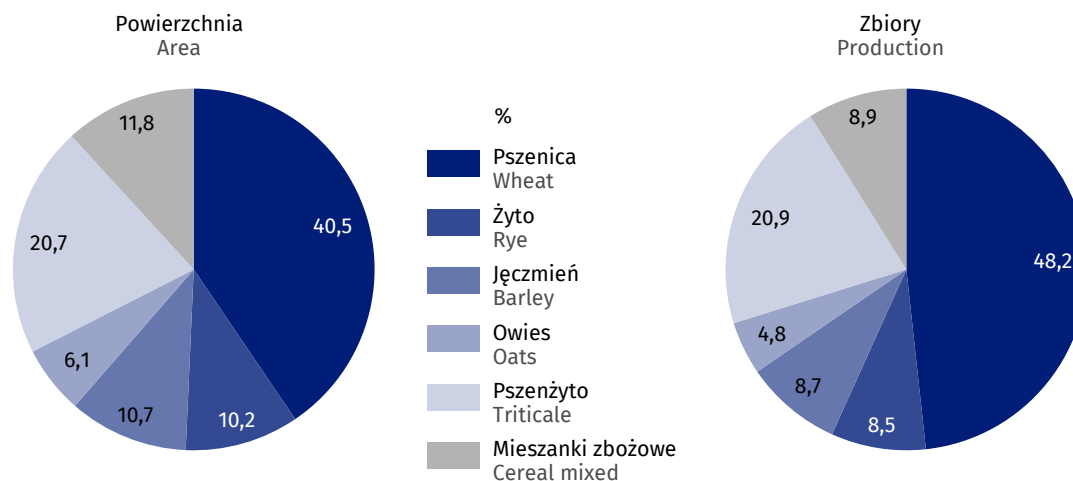
a łącznie z ogrodami przydomowymi.

a Including kitchen gardens.

Pod zasiewy zbóż ogółem przeznaczono 382,3 tys. ha (o 0,9% mniej niż w 2018 r.), w tym 89,6% w gospodarstwach indywidualnych. Udział województwa w powierzchni krajowej wyniósł 4,8%. Plony zbóż ogółem osiągnęły poziom 39,2 dt z ha i były wyższe o 20,2% od uzyskanych w 2018 r. oraz o 6,8% od średnich plonów w kraju. Zbiory wyniosły 1 500,1 tys. ton i były wyższe od osiągniętych rok wcześniej o 19,3%. Stanowiły one 5,2% produkcji krajowej.

### Wykres 2. Powierzchnia zasiewów i zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2019 r.

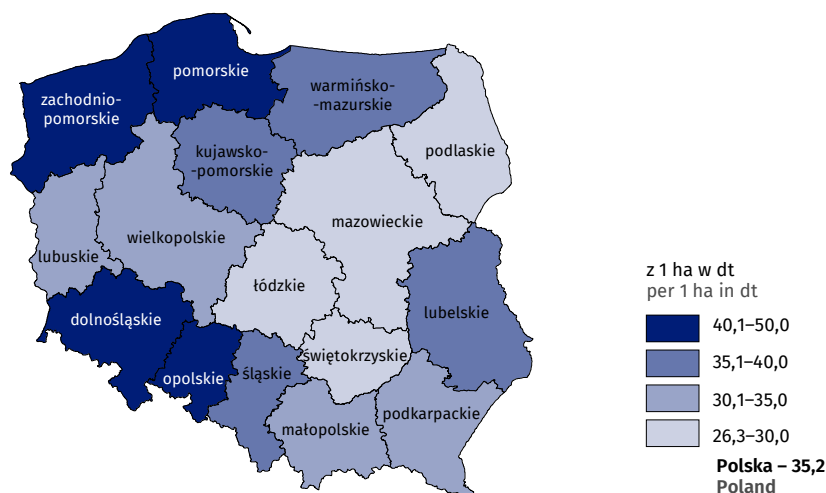
Chart 2. Sown area and production of basic cereals with cereal mixed in 2019



Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi były uprawiane na 363,7 tys. ha (na powierzchni o 1,0% mniejszej niż w 2018 r.). W strukturze zasiewów stanowiły 60,8% (w kraju 65,5%). W gospodarstwach indywidualnych uprawiano 90,2% powierzchni. Plony z 1 ha wyniosły 38,7 dt, co uplasowało województwo na 5 miejscu w Polsce i były wyższe od średnich plonów krajowych o 9,9%. Najwyższe plony osiągnięto w województwie opolskim (50,0 dt z ha), a najniższe w podlaskim (26,3 dt z ha). Zbiory wyniosły 1 409,3 tys. ton i stanowiły 5,6% produkcji ogólnokrajowej. Były one wyższe od ubiegłorocznych o 19,5%. Wśród zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi dominowały uprawy pszenicy (40,5% powierzchni i 48,2% zbiorów) oraz pszenżyta (20,7% powierzchni i 20,9% zbiorów).

### Mapa 3. Plony zbóż podstawowych z mieszankami w 2019 r.

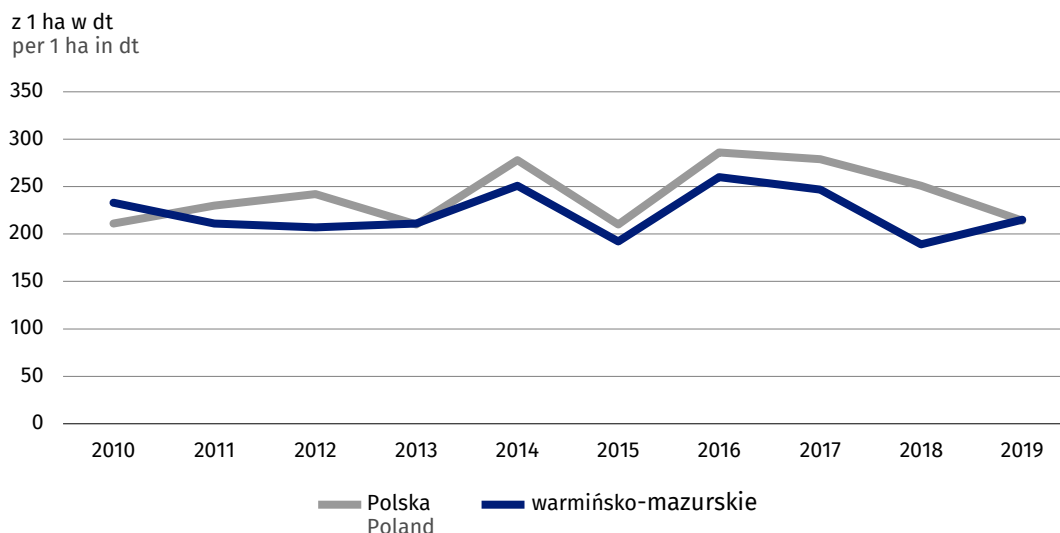
Map 3. Yields of basic cereals with cereal mixed in 2019



Ziemniaki zasadzono na powierzchni 7,9 tys. ha łącznie z ogrodami przydomowymi. Powierzchnia ta zmniejszyła się w stosunku do 2018 r. o 12,7%. W gospodarstwach indywidualnych uprawiano 92,3% powierzchni ziemniaków. Plony osiągnęły poziom 215 dt z ha i były wyższe o 13,8% niż w 2018 r. oraz o 0,5% niż średnio w kraju. Pod względem poziomu plonów warmińsko-mazurskie, podobnie jak mazowieckie, zajęło 6 lokatę w kraju. Najwięcej ziemniaków z hektara zebrano w województwie pomorskim (286 dt), a najmniej w śląskim (162 dt). Zbiory ziemniaków były niższe w ujęciu rocznym o 0,6% i wyniosły 168,9 tys. ton. Stanowiło to 2,6% produkcji ogólnokrajowej.

### Wykres 3. Plony ziemniaków<sup>a</sup> w latach 2010–2019

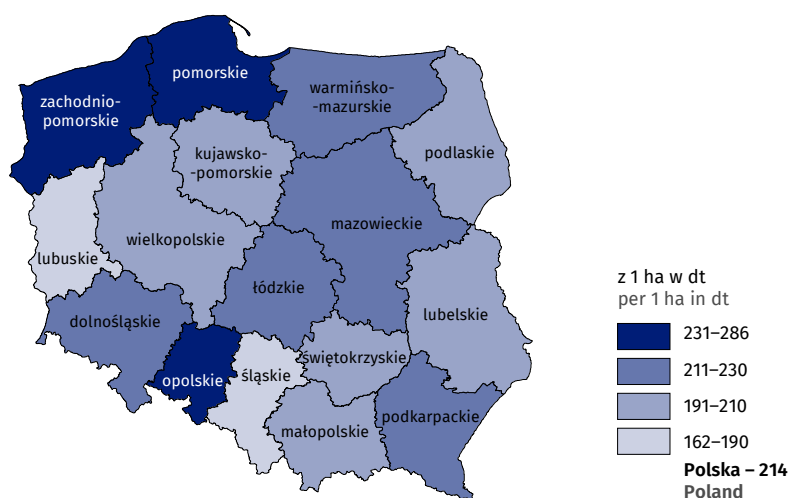
Chart 3. Yields of potatoes<sup>a</sup> in 2010–2019



a łącznie z ogrodami przydomowymi.  
a Including kitchen gardens.

### Mapa 4. Plony ziemniaków<sup>a</sup> w 2019 r.

Map 4. Yields of potatoes<sup>a</sup> in 2019

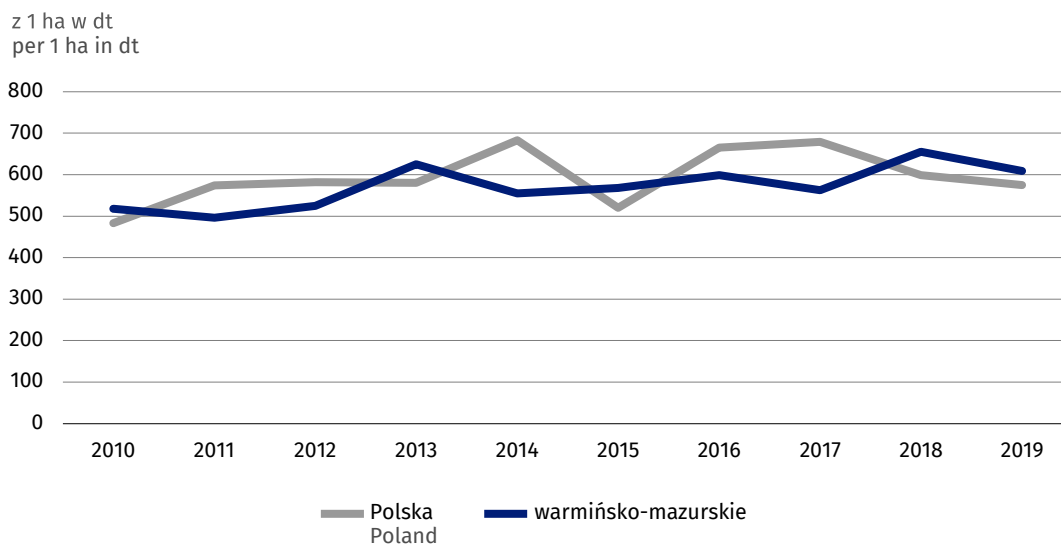


a łącznie z ogrodami przydomowymi.  
a Including kitchen gardens.

Areał uprawy buraków cukrowych zwiększył się w ciągu roku o 13,2% i wyniósł 3,3 tys. ha. Stanowiło to 0,5% powierzchni zasiewów w województwie. W gospodarstwach indywidualnych uprawiano 95,0% powierzchni. Plony z 1 ha wyniosły 609 dt i były niższe o 7,0% niż w 2018 r., natomiast o 5,9% wyższe niż w kraju. Poziom plonowania uplasował warmińsko-mazurskie razem ze świętokrzyskim na 6 miejscu w kraju. Najwyższy plon uzyskało pomorskie (742 dt z ha), a najniższy podlaskie (286 dt z ha). Zebrano 198,3 tys. ton buraków cukrowych, co stanowiło 1,4% zbiorów krajowych. Zbiory były wyższe niż w roku poprzednim o 5,4%.

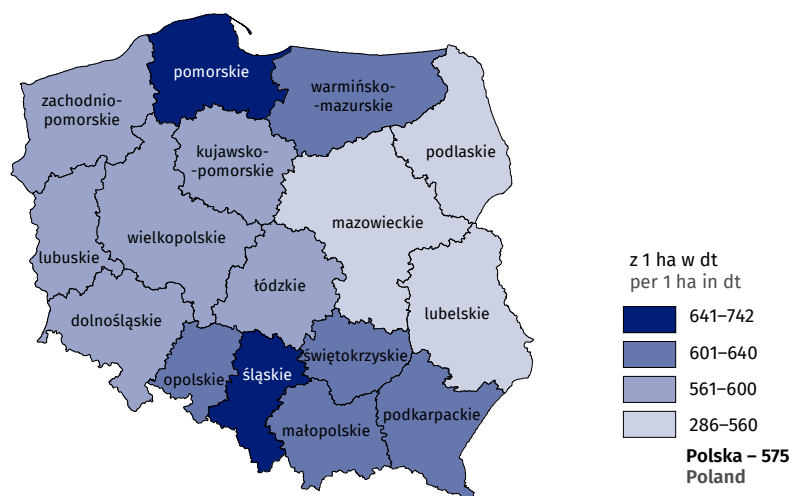
#### Wykres 4. Plony buraków cukrowych w latach 2010–2019

Chart 4. Yields of sugar beets in 2010–2019



#### Mapa 5. Plony buraków cukrowych w 2019 r.

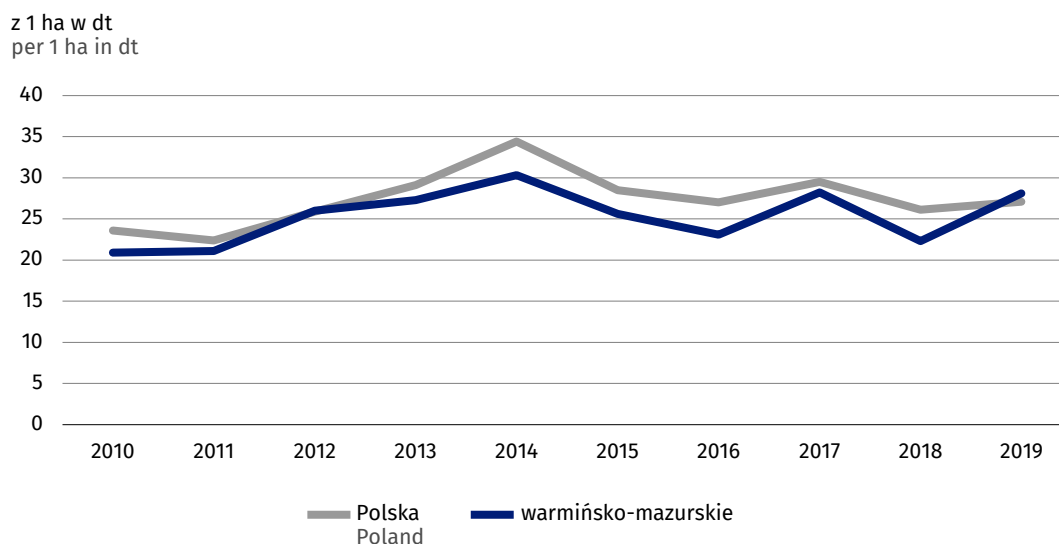
Map 5. Yields of sugar beets in 2019



Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wzrosła w ciągu roku (o 62,5%) i wyniosła 75,3 tys. ha. W strukturze zasiewów w województwie stanowiły 12,6%. W gospodarstwach indywidualnych uprawiano 78,4% powierzchni rzepaku i rzepiku. Poziom plonowania był wyższy o 26,0% niż w 2018 r. i wyniósł 28,1 dt z ha. Uplasował on województwo na 6 miejscu w kraju. Najwyższe plony uzyskano w podlaskim (31,0 dt z ha), a najniższe w świętokrzyskim (22,7 dt z ha). Średnio w kraju z 1 ha uzyskano 27,1 dt. Rzepaku i rzepiku zebrano 211,9 tys. ton, tj. dwukrotnie więcej niż rok wcześniej. Udział województwa w zbiorach krajowych wyniósł 8,9%.

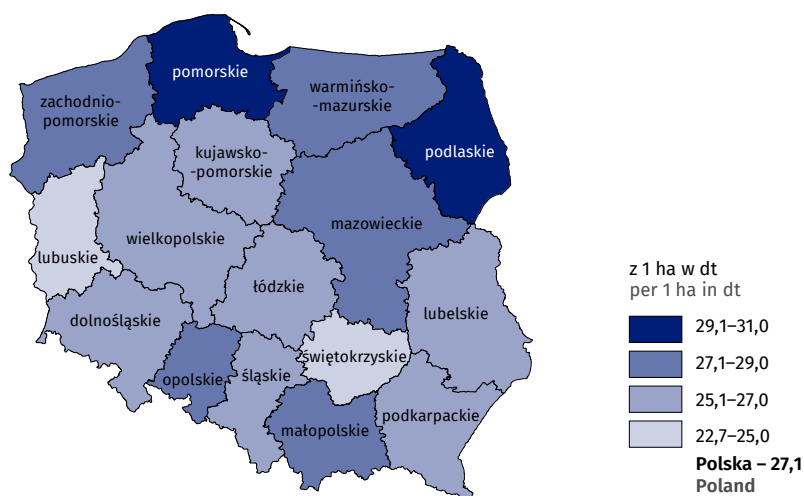
#### Wykres 5. Plony rzepaku i rzepiku w latach 2010–2019

Chart 5. Yields of rape and turnip rape in 2010–2019



#### Mapa 6. Plony rzepaku i rzepiku w 2019 r.

Map 6. Yields of rape and turnip rape in 2019



## Produkcja ogrodnicza

Powierzchnia warzyw gruntowych w 2019 r. wyniosła 2,6 tys. ha (o 2,0% mniej niż rok wcześniej). Stanowiło to 1,5% powierzchni warzyw w kraju. Zdecydowaną większość (90,4%) uprawiano w gospodarstwach indywidualnych. Zebrano 51,6 tys. ton warzyw, co stanowiło 1,3% zbiorów ogólnokrajowych. Zbiory były mniejsze o 4,9% od ubiegłorocznych. Najbardziej rozpowszechniona była uprawa marchwi jadalnej (18,7% powierzchni i 32,2% zbiorów) oraz kapusty (11,5% powierzchni i 28,3% zbiorów). Plony kalafiorów, buraków ćwikłowych i pomidorów były wyższe niż w 2018 r., natomiast kapusty, cebuli, marchwi i ogórków niższe.

**Tablica 2. Powierzchnia i zbiory głównych ziemniaków ogrodniczych w 2019 r.**

Table 2. Area and production of garden main crops in 2019

Wyszczególnienie Specification	Powierzchnia Area		Zbiory Production	
	w ha in ha	Polska=100 Poland=100	w dt in dt	Polska=100 Poland=100
Warzywa gruntowe Ground vegetables	2 611	1,5	515 642	1,3
Owoce z drzew Tree fruit	2 681	1,1	120 382	0,3
Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych Berry fruits	3 566	2,4	95 820	2,0

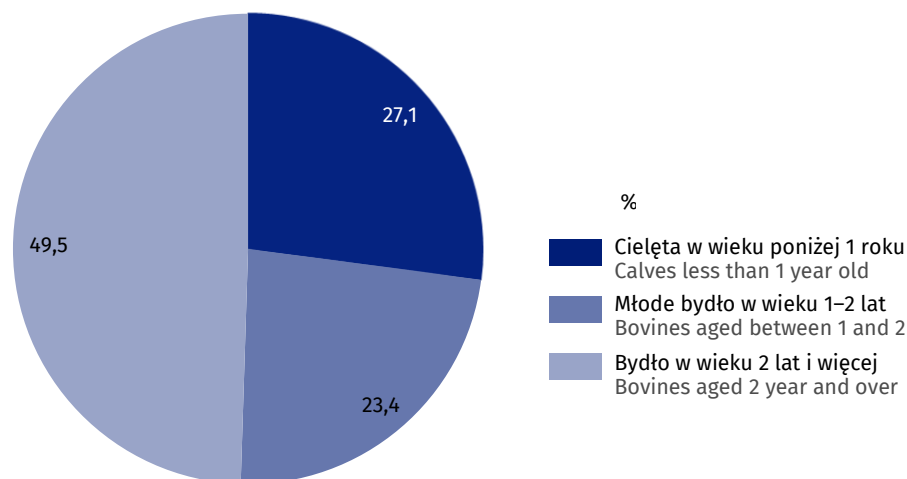
Drzewa owocowe w sadach zajmowały powierzchnię 2,7 tys. ha, w tym prawie cały areal (96,8%) znajdował się w gospodarstwach indywidualnych. Udział województwa w kraju w zakresie powierzchni wyniósł 1,1%, a zbiorów 0,3%. Zebrano 12,0 tys. t owoców. Najbardziej popularna była uprawa jabłoni, która zajmowała 64,2% powierzchni, a zebrane jabłka stanowiły 84,3% zbiorów owoców z wszystkich drzew.

Zebrano 9,6 tys. ton owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, co stanowiło 2,0% produkcji krajowej. Popularną uprawą były truskawki wraz z poziomkami gruntowymi. Stanowiły one 61,7% zbiorów z krzewów owocowych i plantacji jagodowych i były uprawiane na powierzchni 1,7 tys. ha.

## Produkcja zwierzęca

Pogłowie bydła w czerwcu 2019 r. wyniosło 475,3 tys. sztuk, w tym 200,4 tys. sztuk to krowy (42,2%). W stadzie krów przeważały krowy mleczne (80,7%). W porównaniu do stanu z czerwca 2018 r. odnotowano wzrost pogłowia bydła o 1,4 tys. sztuk (o 0,3%), który wynikał z powiększenia liczby bydła w wieku do 2 lat. Bydło w wieku 2 lat i więcej stanowiło prawie połowę stada (49,5%). Cielęta w wieku poniżej 1 roku stanowiły 27,1% pogłowia bydła, a młode bydło w wieku 1–2 lat 23,4%. W gospodarstwach województwa utrzymywano 7,5% krajowego pogłowia bydła. Wyższy był udział warmińsko-mazurskiego w pogłowie ogólnokrajowym krów (8,1%). W gospodarstwach indywidualnych, skupiających 95,7% ogółu pogłowia bydła w województwie, znajdowało się 455,1 tys. sztuk (o 0,9% więcej niż w 2018 r.).

**Wykres 6. Struktura pogłowia bydła w 2019 r.**  
 Stan w czerwcu  
 Chart 6. Structure of cattle stocks in 2019  
 As of June



**Tablica 3. Pogłowie zwierząt gospodarskich**  
 Stan w czerwcu  
 Table 3. Livestock stocks  
 As of June

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	
		w sztukach in heads	Polska=100 Poland=100
<b>Bydło</b> <b>Cattle</b>	<b>473 861</b>	<b>475 299</b>	<b>7,5</b>
w tym krowy of which cows	216 147	200 409	8,1
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Cattle per 100 ha of agricultural land	49,9	50,3	116,2
<b>Trzoda chlewna</b> <b>Pigs</b>	<b>572 861</b>	<b>536 308</b>	<b>5,0</b>
w tym lochy of which sows	41 790	41 613	5,5
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych Pigs per 100 ha of agricultural land	60,4	56,7	77,3
<b>Owce</b> <b>Sheep</b>	<b>15 072</b>	<b>14 423</b>	<b>5,3</b>
w tym maciorki of which ewes	9 971	7 865	5,0
Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych Sheep per 100 ha of agricultural land	1,6	1,5	82,1
<b>Drób</b> <b>Poultry</b>	<b>10 111 410</b>	<b>10 072 851</b>	<b>4,8</b>
w tym of which			
kurzy hens	4 841 000	4 779 745	2,6
indyjski turkeys	4 805 935	4 716 081	30,2
Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych Hens per 100 ha of agricultural land	510,3	505,6	40,6

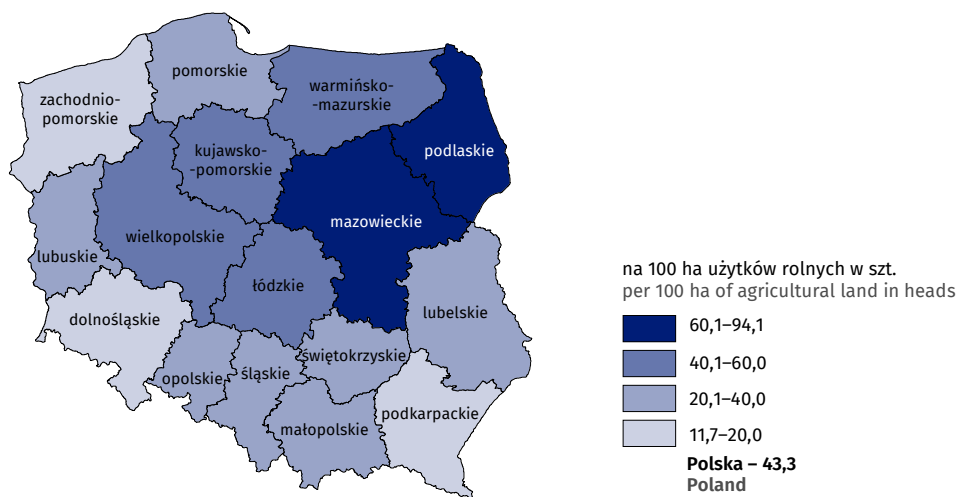
Obsada bydła w czerwcu 2019 r. w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 50,3 szt. (przy średniej krajowej 43,3 szt.), co uplasowało warmińsko-mazurskie na 5 miejscu wśród innych województw. Największą obsadę uzyskano w województwie podlaskim (94,1 szt.), a najmniejszą w dolnośląskim (11,7 szt.).

#### Mapa 7. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2019 r.

Stan w czerwcu

Map 7. Cattle per 100 ha of agricultural land in 2019

As of June



W czerwcu 2019 r. pogłowie trzody chlewnej wyniosło 536,3 tys. sztuk, w tym stado loch na chów 41,6 tys. sztuk (7,8%). W porównaniu do stanu z czerwca 2018 r. w większości grup odnotowano spadek pogłowia (z wyjątkiem prosiąt o wadze do 20 kg). Ogółem pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 36,6 tys. sztuk (o 6,4%). W województwie warmińsko-mazurskim utrzymywano 5,0% krajowego pogłowia świń.

W strukturze pogłowia największą grupę stanowiła trzoda chlewna na ubój w wadze 50 kg i więcej (39,5%). Kolejną pod względem wielkości była grupa warchlaków o wadze 20–50 kg (27,5%) i prosiąt o wadze do 20 kg (25,0%). Najmniej liczną grupę stanowiły świny na chów o wadze 50 kg i więcej (7,9%).





Pogłowie owiec zmniejszyło się w ciągu roku o 4,3%, osiągając w czerwcu 2019 r. poziom 14,4 tys. sztuk, w tym 54,5% stanowiły maciorki (7,9 tys. sztuk). Pogłowie maciorek zmalało w porównaniu do poprzedniego roku o 21,1%. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano zdecydowaną większość owiec (96,6%). Stado owiec w tych gospodarstwach zmniejszyło się o 4,0% w porównaniu z 2018 r., a maciorek o 21,4%. W gospodarstwach województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywano 5,3% krajowego pogłowia owiec. Obsada owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,5 szt. (przy średniej krajowej 1,9 szt.). Wynik ten uplasował warmińsko-mazurskie na 7 miejscu w kraju. Najwyższą obsadą charakteryzowało się małopolskie, które jako jedyne przekroczyło poziom 10 sztuk na hektar (13,8 szt.), a najniższą mazowieckie i opolskie (po 0,4 szt.).

W czerwcu 2019 r. pogłowie drobiu wyniosło 10,1 mln sztuk (było niższe o 0,4% niż w czerwcu 2018 r.), w tym 91,3% drobiu utrzymywano w gospodarstwach indywidualnych. Wzrost pogłowia drobiu w gospodarstwach indywidualnych wyniósł 4,3%.

Prawie połowę pogłowia drobiu stanowił drób kurzy (47,5%). Utrzymywano 4,8 mln sztuk, w tym 96,3% w gospodarstwach indywidualnych. Stanowiło to 2,6% pogłowia kurzego w kraju. W stosunku do poprzedniego roku stado zmniejszyło się o 1,3%. Obsada drobiu kurzego na 100 ha użytków rolnych wyniosła 505,6 szt. (wobec średniej krajowej 1 246,6 szt.), lokując warmińsko-mazurskie na ostatnim miejscu. Najwyższą obsadą wykazało się województwo śląskie (2 328,7 szt.). Stado niosek liczyło 947,7 tys. sztuk (w tym prawie wszystkie były utrzymywane w gospodarstwach indywidualnych) i zmalało w skali roku o 10,4%. Obsada niosek na 100 ha użytków rolnych wyniosła 100,2 szt. (przy średniej krajowej 371,9 szt.).

Województwo charakteryzuje się największym pogłowiem indyków w kraju. Tak też było i w czerwcu 2019 r. Około 1/3 pogłowia utrzymywana była w województwie warmińsko-mazurskim. Stado indyków liczyło 4,7 mln szt., w tym 85,5% znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych. Obsada indyków na 100 ha użytków rolnych wyniosła 498,9 szt. (wobec średniej krajowej 106,1 szt.), lokując warmińsko-mazurskie na 2 miejscu, po lubuskim (535,1 szt.). Najniższą obsadę zanotowano w pomorskim (7,3 szt.).

W 2019 r. stado gęsi osiągnęło poziom 482,1 tys. szt., co stanowiło 8,8% pogłowia krajowego. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 97,5% gęsi. Obsada gęsi na 100 ha użytków rolnych wyniosła 51,0 szt. plasując województwo warmińsko-mazurskie na 4 miejscu, przy czym najwyższą lokatę uzyskało podlaskie (86,6 szt.). Najniższą obsadę uzyskało dolnośląskie (4,0 szt.). Średnia krajowa wyniosła 37,5 szt.

W 2019 r. w województwie utrzymywano 94,9 tys. kaczek i pozostałego drobiu – wszystkie w gospodarstwach indywidualnych. Obsada wyniosła 10,0 szt. na 100 ha użytków rolnych, co uplasowało warmińsko-mazurskie na 14 miejscu, przy średniej krajowej 41,9 szt. Najwyższą obsadę zanotowano w województwie wielkopolskim (152,0 szt.), a najniższą w podlaskim (1,4 szt.).

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego i króliczego) w wadze żywej w 2018 r. wyniosła 430,1 tys. t. Była ona o 5,3% mniejsza od uzyskanej przed rokiem. W gospodarstwach indywidualnych wyprodukowano 88,6% żywca ogółem. W skali roku zmalała produkcja ogółem żywca końskiego o 11,4%, drobiowego o 11,0%, wołowego o 9,1% i baraniego o 7,6%. Wzrost zanotowano natomiast w produkcji żywca koziego i króliczego ponad dwukrotnie oraz wieprzowego o 8,9%.

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny) w 2018 r. w przeliczeniu na mięso wyniosła 342,1 tys. t i nieznacznie wzrosła o 0,1 tys. t w stosunku do uzyskanej rok wcześniej. Wzrost ten był spowodowany większą produkcją głównie żywca wieprzowego. Najbardziej znaczący udział w produkcji mięsa i tłuszczów miał żywiec drobiowy (56,5%) oraz wieprzowy (32,5%). W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych województwo warmińsko-mazurskie wyprodukowało 360,6 kg żywca, uzyskując 7 lokatę. Było to poniżej średniej krajowej (374,1 kg). Najwyższą produkcję zanotowano w województwie wielkopolskim (665,4 kg), a najniższą w dolnośląskim (132,7 kg).

W 2018 r. wyprodukowano 1 134,3 mln l mleka krowiego, w tym 95,6% pochodziło z gospodarstw indywidualnych. Stanowiło to 8,2% produkcji krajowej. Poziom produkcji był wyższy (o 5,5%) niż w 2017 r. Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy wyniósł 5 383 l i uplasował warmińsko-mazurskie na 9 miejscu w kraju. Najwyższą wydajność (6 568 l) uzyskano w kujawsko-pomorskim, a najniższą (3 477 l) w lubuskim (średnio w Polsce 5 747 l).

Produkcja jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych w 2018 r. osiągnęła poziom 203,7 mln szt., tj. o 5,3% mniej niż w 2017 r. Udział województwa w produkcji krajowej wyniósł 1,7%. Z gospodarstw indywidualnych pochodziła prawie całość produkcji. Od 1 kury nioski uzyskano w ciągu roku przeciętnie 203 jaja, co razem z województwem dolnośląskim i łódzkim dało 10 lokatę w Polsce. Średniej krajowa wyniosła 217 jaj. Najwyższą wydajność od 1 nioski uzyskano w wielkopolskim (247 szt.), a najniższą w śląskim (175 szt.).

Produkcja wełny owczej niepranej w 2018 r. wyniosła 39,2 tony, w tym prawie całość pochodziła z gospodarstw indywidualnych. Produkcja wełny zwiększyła się w ciągu roku o 3,5%. W warmińsko-mazurskim wytworzono 4,3% produkcji krajowej. Przeciętna roczna ilość wełny pozyskanej od 1 owcy wyniosła 3,2 kg i uplasowała warmińsko-mazurskie razem ze śląskim na 11 miejscu w kraju, przy średniej w kraju 3,3 kg. Najwyższą wydajność uzyskano w opolskim (4,9 kg), a najniższą w dolnośląskim (2,0 kg).

## Skup produktów rolnych

Od producentów z województwa warmińsko-mazurskiego skupiono w 2019 r. produkty rolne o łącznej wartości 4 291,8 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), w tym 86,7% od gospodarstw indywidualnych. Udział wartości skupu z województwa w skupie krajowym wyniósł 6,5%. Wartość skupu była większa o 2,8% niż w roku poprzednim. Wpłynął na to wzrost skupu produktów zwierzęcych o 5,0%, pomimo spadku skupu produktów roślinnych o 5,5%. Wartość skupionych produktów zwierzęcych stanowiła 80,8% ogólnej wartości skupu z województwa, a roślinnych 19,2%.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość skupu wyniosła 4 540 zł, w tym 3 668 zł to produkty zwierzęce. Średnio w kraju z 1 ha użytków rolnych skupiono produktów rolnych za 4 466 zł, w tym 70,8% stanowiły produkty zwierzęce. Najwięcej skupiono z 1 ha użytków rolnych w wielkopolskim (7 171 zł), a najmniej w podkarpackim (1 673 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 7 lokatę wśród województw.

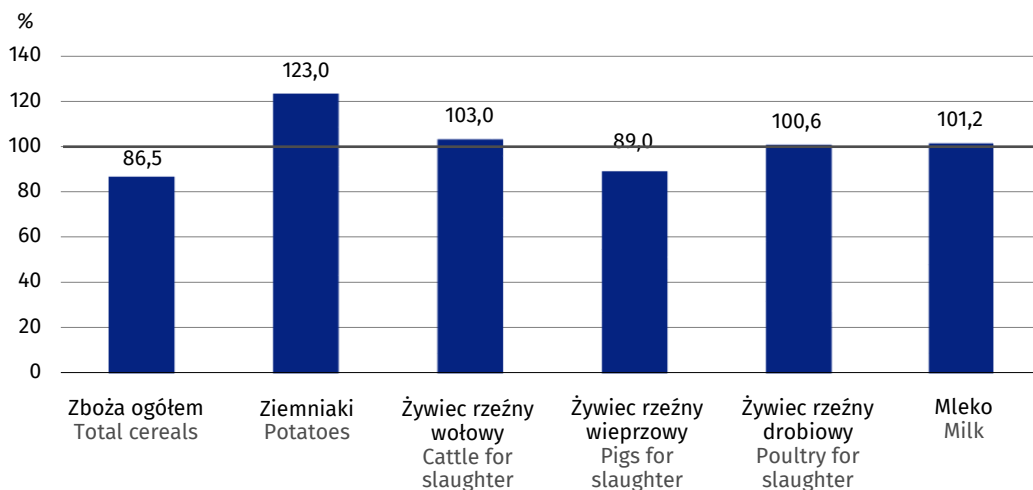
**Tablica 4. Skup głównych produktów rolnych**  
Table 4. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2018		2019	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		Polska=100 Poland=100	
Zboża ogółem w t Total cereals in tonnes	836 260	723 625	6,8	
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe of which consumer and for feeds cereals	831 825	722 028	6,8	
Ziemniaki w t Potatoes in tonnes	43 137	53 071	3,4	
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) w t Cattle for slaughter (excluding calves) in tonnes	25 490	26 257	3,3	
Żywiec rzeźny wieprzowy w t Pigs for slaughter in tonnes	137 006	121 899	5,7	
Żywiec rzeźny drobiowy w t Poultry for slaughter in tonnes	249 187	250 564	7,7	
Mleko w tys. l Milk in thousand l	914 781	926 126	7,8	

W 2019 r. skupiono 723,6 tys. ton ziarna zbóż ogółem, w tym 99,8% stanowiły zboża konsumpcyjne i paszowe (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Udział w skupie ogólnokrajowym wyniósł 6,8%. W odniesieniu do roku poprzedniego skup zbóż ogółem był mniejszy o 13,5%. Z gospodarstw indywidualnych pochodziło 74,7% skupionych zbóż. Największy udział w strukturze skupionych zbóż ogółem miała pszenica (61,9%). W omawianym roku wielkość jej skupu wyniosła 447,7 tys. ton (o 19,4% mniej niż w poprzednim roku), w tym 446,9 tys. ton pszenicy konsumpcyjnej i paszowej. Skupiono 60,9 tys. ton żyta, tj. o 27,4% więcej niż w 2018 r.

**Wykres 8. Zmiany wielkości skupu ważniejszych produktów rolnych w 2019 r.**  
2018 = 100

Chart 8. Changes of procurement value of major agricultural products in 2019  
2018 = 100



Skup ziemniaków ogółem osiągnął poziom 53,1 tys. ton, co stanowiło 3,4% skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 23,0%. Od gospodarstw indywidualnych pochodziło 47,1% skupionych ziemniaków. W ciągu roku wzrósł udział ziemniaków jadalnych w ziemniakach skupionych ogółem (z 33,7% do 48,5%).

W ciągu 2019 r. skupiono 399,0 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej, tj. o 3,3% mniej niż w 2018 r. Stanowiło to 6,4% skupu ogólnokrajowego. Skup żywca wołowego (bez cieląt) ukształtował się na poziomie 26,3 tys. ton (co stanowiło 3,3% ogółu żywca wołowego skupionego w kraju) i był o 3,0% większy niż rok wcześniej. W 2019 r. skupiono 121,9 tys. ton żywca wieprzowego (co stanowiło 5,7% ogółu żywca wieprzowego skupionego w kraju), tj. o 11,0% mniej niż w 2018 r. Żywca drobiowego skupiono 250,6 tys. ton (co stanowiło 7,7% ogółu żywca drobiowego skupionego w kraju), czyli o 0,6% więcej niż rok wcześniej. Większość skupionego żywca drobiowego stanowiły indyki (74,1%).

Skup mleka krowiego w 2019 r. wyniósł 926,1 mln litrów (co stanowiło 7,8% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 1,2% więcej niż rok wcześniej. Od gospodarstw indywidualnych skupiono 94,7% mleka.

## Ceny produktów rolnych

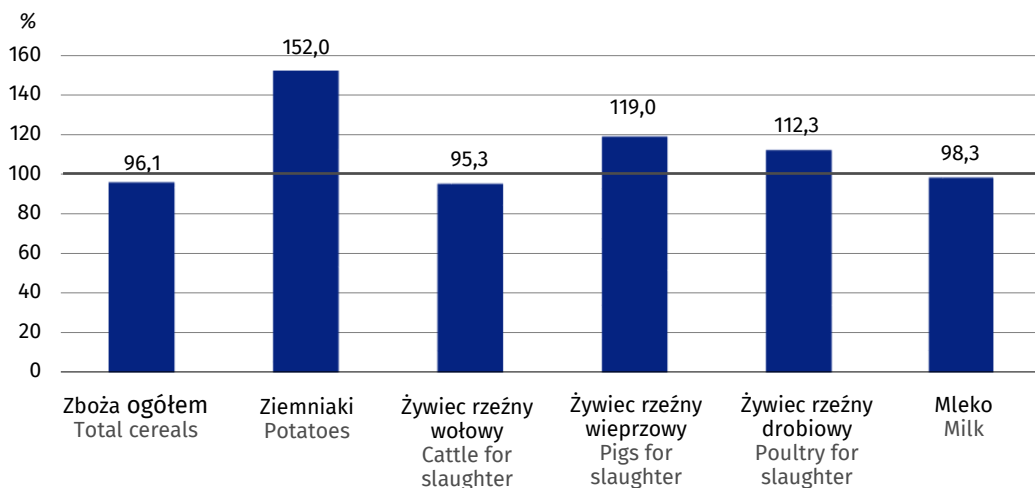
W skupie z województwa warmińsko-mazurskim w 2019 r. w odniesieniu do 2018 r. wzrosły ceny ziemniaków, żywca rzeźnego wieprzowego i drobiowego, natomiast spadły ceny ziarna zbóż ogółem, żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) i mleka. W porównaniu do średnich cen skupu uzyskiwanych w Polsce w 2019 r. producenci z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za zboża, ziemniaki, żywiec rzeźny wieprzowy i drobiowy oraz mleko, natomiast niższe za żywiec rzeźny wołowy.

**Tablica 5. Ceny skupu głównych produktów rolnych**  
**Table 5. Indices procurement of major agricultural products**

Wyszczególnienie Specification	2018	2019		
		w zł in PLN	Polska=100 Poland=100	
Zboża ogółem za 1 dt Total cereals per dt		71,54	68,78	102,1
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe of which consumer and for feeds cereals		71,43	68,73	102,2
Ziemniaki ogółem za 1 dt Total potatoes per dt		47,79	72,65	124,6
Żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg Cattle for slaughter (excluding calves) per kg		6,51	6,20	97,9
Żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg Pigs for slaughter per kg		4,53	5,39	100,1
Żywiec rzeźny drobiowy za 1 kg Poultry for slaughter per kg		4,69	5,26	134,9
Mleko za 1 hl Milk per hl		139,65	137,25	101,5

**Wykres 9. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych w 2019 r.**  
**2018 = 100**

**Chart 9. Changes of procurement prices of major agricultural products in 2019**  
**2018 = 100**



**Tablica 6. Ceny targowiskowe głównych produktów rolnych**  
 Table 6. Indices marketplace of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2018	2019		
		w zł in PLN	Polska=100 Poland=100	
Pszenica za 1 dt Wheat per dt		88,27	97,33	106,2
Żyto za 1 dt Rye per dt		80,00	76,00	103,4
Jęczmień za 1 dt Barley per dt		79,10	101,30	117,5
Ziemniaki jadalne późne za 1 dt Late edible potatoes per dt		109,21	192,09	101,5
Ziemniaki jadalne wczesne za 1 dt Early kinds edible potatoes per dt		164,56	296,45	92,6

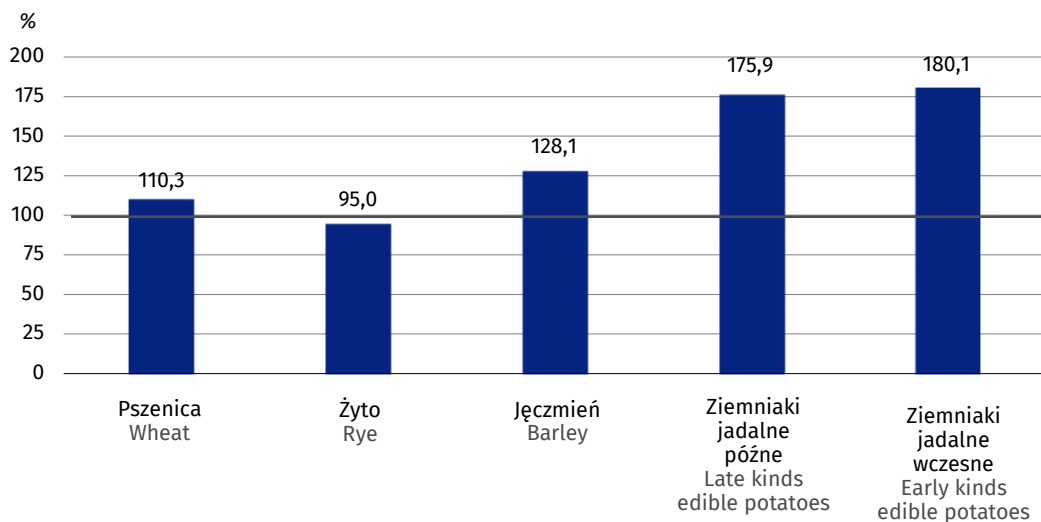
W 2019 r. w porównaniu do 2018 r. w województwie wzrosły ceny targowiskowe pszenicy, jęczmienia i ziemniaków jadalnych, natomiast spadły ceny żyta. W porównaniu do średnich cen targowiskowych uzyskiwanych w kraju w 2019 r. producenci z warmińsko-mazurskiego uzyskali wyższe ceny za pszenicę, żyto, jęczmień i ziemniaki jadalne późne, natomiast niższe za ziemniaki jadalne wczesne.

**Wykres 10. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2019 r.**

2018 = 100

Chart 10. Changes of marketplace prices of major agricultural products in 2019

2018 = 100



Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej (bez ziarna siewnego) w 2019 r. wyniosła 72,64 zł za dt i była o 2,5% niższa niż rok wcześniej. Uzyskana cena uplasowała warmińsko-mazurskie na 7 miejscu w kraju. Najwyższą cenę płacono w województwie mazowieckim (75,19 zł), a najniższą w lubuskim (67,66 zł), przy średniej w kraju – 72,26 zł. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 97,33 zł (w kraju – 91,63 zł), tj. o 10,3% więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej płacono w województwie zachodniopomorskim 113,25 zł, a najmniej w świętokrzyskim 83,35 zł. Warmińsko-mazurskie uzyskało 5 lokatę wśród województw.

Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 58,64 zł za dt, tj. o 6,5% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2018 r. i datą 11 lokatę w kraju. Najwyższą ceną uzyskano w województwie śląskim (63,45 zł), a najniższą w podlaskim (54,37 zł). Średnio w Polsce za 1 dt płacono 60,38 zł. W obrocie targowiskowym cena żyta wyniosła 76,00 zł (w kraju – 73,49 zł). Była ona o 5,0% niższa w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej. Najwięcej płacono za żyto w województwie pomorskim 126,67 zł, a najmniej w świętokrzyskim 66,37 zł. W dolnośląskim i opolskim nie zanotowano cen targowiskowych żyta. Warmińsko-mazurskie uzyskało 8 lokatę wśród województw.

Za ziemniaki ogółem w skupie płacono 72,65 zł za dt (w kraju – 58,33 zł), tj. o 52,0% więcej niż przed rokiem. Taka cena uplasowała warmińsko-mazurskie na 6 miejscu wśród województw. Najwięcej za ziemniaki płacono w śląskim (136,99 zł), a najmniej w podlaskim (31,28 zł). Cena ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) w skupie ukształtowała się na poziomie 96,92 zł za dt (w kraju – 84,54 zł), a w obrocie targowiskowym 192,09 zł za dt (w Polsce – 189,17 zł), tj. o 75,9% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2018 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego (bez cielęcego) wyniosła 6,20 zł za kg (w kraju – 6,33 zł) i zmniejszyła się o 4,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku. Najwyższe ceny uzyskali producenci z województwa lubelskiego (7,04 zł), a najniższe z śląskiego (5,83 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 10 lokatę w kraju.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,39 zł za kg, tj. o 19,0% wyższą niż w 2018 r. Średnia cena w kraju wyniosła także 5,39 zł. Najwyższą cenę uzyskano w województwie lubuskim (5,69 zł), a najniższą w kujawsko-pomorskim i łódzkim (po 5,25 zł). Warmińsko-mazurskie zajęło 10 lokatę w kraju. Na targowiskach w województwie od 2017 r. nie odnotowano cen żywca wieprzowego.

W 2019 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 5,26 zł za kg (w kraju – 3,90 zł) i była o 12,3% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku. Była to najwyższa cena w kraju, co wynikało z dużego udziału żywca indyjskiego w skupie drobiu ogółem. Najniższą cenę płacono w województwie opolskim (3,47 zł).

Za hektolitr mleka w 2019 r. płacono 137,25 zł, tj. mniej o 1,7% niż w 2018 r., uzyskując 3 miejsce w kraju. Najwyższą cenę płacono w województwie podlaskim (142,09 zł), a najniższą w małopolskim (124,89 zł). W Polsce za hektolitr mleka płacono średnio 135,27 zł.

Opłacalność tuczu trzody chlewnej wyrażona relacją cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia była w województwie niższa niż średnia w kraju. W 2019 r. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 5,3 kg jęczmienia na targowiskach (w kraju 6,2 kg). Była ona niższa od relacji z poprzedniego roku (5,7 kg).

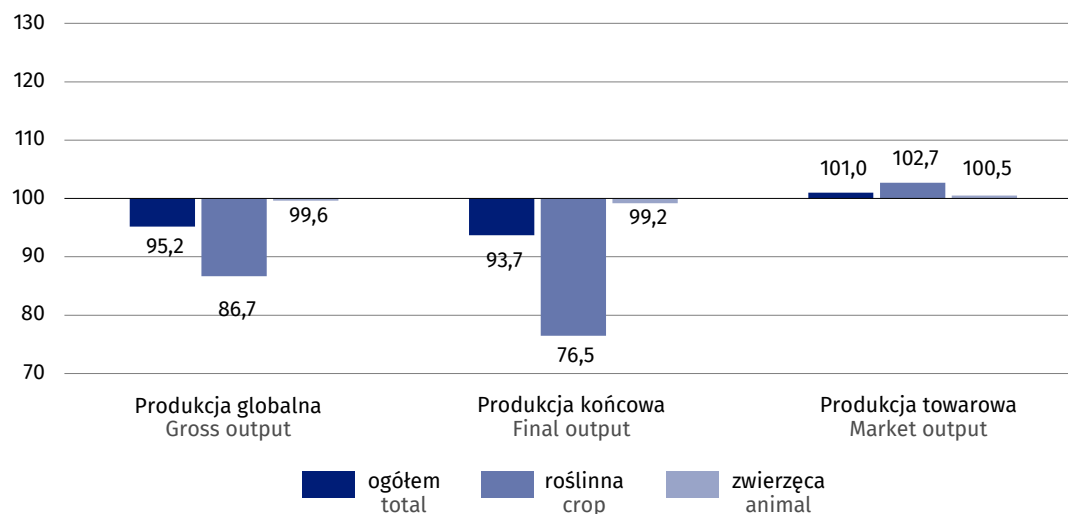
## Produkcja rolnicza

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek globalnej produkcji rolniczej o 4,8% w cenach stałych 2017 r., o czym zdecydowała niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna (o 13,3%), jak również zwierzęca (o 0,4%). W analizowanym roku udział województwa w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,0%. W gospodarstwach indywidualnych odnotowano spadek produkcji globalnej w porównaniu do 2017 r. o 4,4%. Niższa była zarówno produkcja roślinna (o 12,7%), jak i zwierzęca (o 0,4%).

Globalna produkcja rolnicza w 2018 r. w cenach stałych 2017 r. wyniosła 5 928 zł w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych, przy średniej w kraju 7 719 zł. Uplasowało to województwo warmińsko-mazurskie na 12 miejscu. Jedynie województwo wielkopolskie przekroczyło wartość 10 000 zł z hektara (10 989 zł). Najniższą wartość osiągnęło zachodniopomorskie (4 226 zł).

**Wykres 11. Dynamika produkcji rolniczej w 2018 r.**  
Rok poprzedni = 100

Chart 11. Indices of agricultural output in 2018  
Previous year = 100



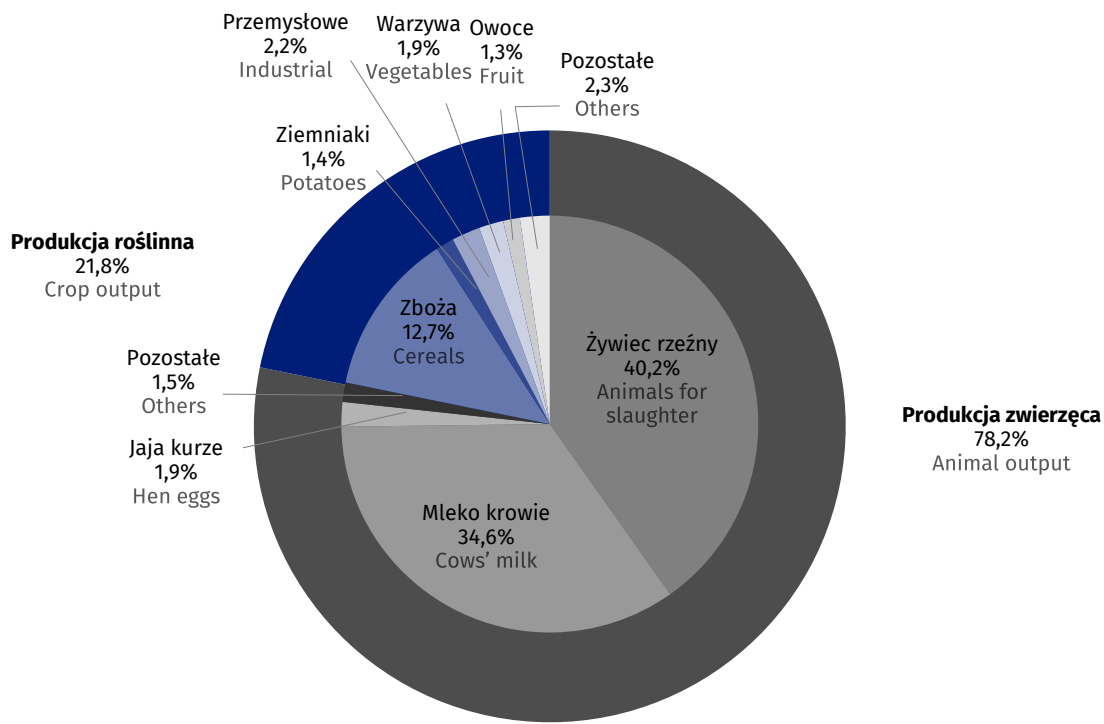
W strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja zwierzęca. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 68,7% (w cenach stałych).

Produkcja roślinna stanowiła 19,8% końcowej produkcji rolniczej w województwie warmińsko-mazurskim, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 80,2%. Wartość produkcji końcowej w 2018 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 6,3% niższa, wskutek spadku o 23,5% produkcji roślinnej i o 0,8% zwierzęcej.

W analizowanym roku nastąpił wzrost towarowej produkcji rolniczej (o 1,0%), przy wzroście wartości produkcji roślinnej (o 2,7%) i zwierzęcej (o 0,5%). W strukturze towarowej produkcji rolniczej przeważała produkcja zwierzęca (78,2%), a w niej żywiec rzeźny (40,2% produkcji towarowej ogółem) i mleko (34,6%). Produkcja roślinna stanowiła 21,8%, a w niej przeważały zboża (12,7% produkcji towarowej ogółem) i rośliny przemysłowe (2,2%). Udział towarowej produkcji rolniczej w końcowej produkcji rolniczej wyniósł 97,8%.



**Wykres 12. Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2018 r.**  
 Chart 12. Structure of agricultural market output in 2018



W 2018 r. udział województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 4,9%. Wyższy był natomiast udział województwa w towarowej produkcji rolniczej (5,1%).

# Uwagi metodologiczne

## I. Źródła i zakres danych

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- a) uogólnionych wyników czerwowego reprezentacyjnego badania gospodarstw rolnych osób fizycznych oraz na podstawie pełnego badania struktury gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- b) uogólnionych wyników reprezentacyjnych badań pogłównia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach indywidualnych,
- c) wyników badania z zakresu użytkowania gruntów i powierzchni zasiewów oraz pogłównia zwierząt gospodarskich w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach z udziałem mienia sektora publicznego i prywatnego,
- d) szacunków i ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością,
- e) wyników badania o skupie produktów rolnych,
- f) wyników miesięcznych notowań cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach wybranych produktów rolnych prowadzonych przez sieć stałych ankietów GUS,
- g) źródeł pozastatystycznych.

## II. Objasnienia podstawowych pojęć

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.
2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

**Gospodarstwo indywidualne** to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- a) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- b) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).
4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

**Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej** to utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

**Użytki rolne pozostałe** to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

**Powierzchnia zasiewów** to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

**Grunty ugorowane** to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

**Uprawy trwałe** to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (**sady**), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

**Ogrody przydomowe** to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

**Łąki i pastwiska** są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

**5. Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- a) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- b) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

**Końcowa produkcja rolnicza** stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

**Towarowa produkcja rolnicza** stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej od 2004 r. uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

**6. Dane o produkcji, planach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe na ziarno, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

7. Dane o **pogłowie zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. wyników Powszechnego Spisu Rolnego) oraz szacunków. Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego oraz badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich prowadzone są 2-krotnie w roku – w czerwcu i w grudniu.

Od 2016 r. w pogłowie drobiu uwzględnia się pisklęta do 2 tygodnia życia.

8. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.
9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.
10. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 VII 2018 r. do 30 VI 2019 r.).
11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.
12. **Dane** – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika**.
13. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

**Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie.

Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne publikowane są w opracowaniach branżowych GUS.

**Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:**

[Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2019](#)

[Rolnictwo w 2019 r.](#)

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

# Methodological notes

## I. Sources and scope of data

The data included in this publication were compiled on the basis of:

- a) the generalized results of the June sample survey in natural person's agricultural holdings (private farms) and the results of the full scope survey in holdings of legal persons and organizational units without legal personality,
- b) generalized results of panel sample surveys on livestock in individual farms,
- c) statistical reports in the scope of land use, sown area and livestock in agricultural farms belonging to (state-owned farms, cooperative farms, and in companies with public and private property share),
- d) estimates and evaluations made by local-level experts for data not included in statistical reports,
- e) statistical reports on the procurement of agricultural products,
- f) monthly quotations of marketplace prices of selected agricultural products received by farmers, carried out by a network of regular CSO interviewers,
- g) non statistical sources.

## II. Explanatory notes of basic terms

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the Polish Classification of Activities – PKD 2007 in which they are included.
2. **An agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

**Private farm** is understood as an agricultural holding used by natural person.

Private farms include:

- a) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- b) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

**An agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining unused agricultural land for production purposes in accordance with cultivation principles with respects to environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).
4. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

**Agricultural land in a good agricultural condition** is maintained in accordance with norms complying the requirements of the Act of 5th February 2015 on payments under direct support system (uniform text Journal of Laws of 2015, item 1551) – is presented in the division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

**Other agricultural land** is agricultural land not cultivated and not used and maintained in a good condition.

**Sown area** is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards, but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

**Fallow land** is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

**Permanent crops** stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

**Kitchen gardens** stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

**Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

**5. Gross agricultural output** includes of:

- a) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- b) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

**Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

**Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

In agricultural output since 2004 includes supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the **production, yields and procurement** of cereals, pulses and oilseeds plants as well as concern cereals grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed for grain, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.
7. Data regarding **livestock and animal production** have been elaborated on the basis of reports, sample survey results (in 2010 – the Agricultural Censuses) and estimates. Surveys of pig stocks and production of pigs for slaughter and surveys of cattle and other farm animal species are conducted twice a year – state as at June and December.

Since 2016, in poultry stocks chicks up to 2 weeks old are included.

8. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.
9. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.
10. **Farming years** cover the period from 1st July to 30th June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1st July 2018 to 30th June 2019).
11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated.
12. **Data** – unless otherwise stated – **are presented by the official residence of the user.**
13. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30th June.

**Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Selected information presented on the basis of preliminary data may change.

Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.

Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total“, or don't sum up to 100%.

Broader information and detailed methodological description are published in branch statistical publications of the Central Statistical Office.

**Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:**

[Statistical Yearbook of Agriculture 2019](#)

[Agriculture in 2019](#)

[Terms used in official statistics](#)